

კლავსინა

გადაცემის პრინციპები. ა. გ. მუსხანსკის სახელობა...

ხელის-მოწერა

ხელის-მოწერის მნიშვნელობა. რედაქციის...

„დროება“ - იმპერიის... დღის

წელიწადში 6 თვეს... 14 მან... 8 მან... 5 მან... 3 მან...

დროება და იმპერიის... 7 მან... 4 მან... 2 მან...

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განსაზღვრისა

დღის ასობით... 1 კუბიტ... 1 კუბიტ... 1 კუბიტ...

ვალკენაშვილი, დროებას... დანს წყა.

მოძახელს 1882 წელს ყოველ-დღიური გაზეთი

„დროება“

გამოვა იმავე პრინციპებით და რიგით და იმავე თანამშრომლების დახმარებით...

ხელის-მოწერა მიიღება:

თფილისში: „დროების“ რედაქციის კანტონში, გალაგინის პრინციპების...

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ ადრესით უნდა მოითხოვონ გაზეთი...

„დროებას“ და „ივერიას“ ორივესე ერთად ხელის-მოწერა მოძახელის...

ფასი ხელის-მოწერისა:

ერთის წლით: . . . . . 9 მან. სამის თვით . . . . . 3 „

ნახევარის წლით . . . . . 5 „ ერთის თვით . . . . . 1 „

სხვა ვადით ხელის-მოწერა არ შეიძლება. ხუდრი იუული ხელის-მოწერა...

რედაქტორი სერ. მუსხი.

გამომცემელი სტ. მელიქიშვილი.

ტელეგრაფი

„სახელის-მოწერის ტელეგრაფის საკანტონისა“

პეტერბურში, 10 დეკემბ. ტელეგრაფ-ში ცალკე აღწერა...

სამხედრო უწყებაში შედგენილი ცვლილება მოხდება. მთელი რუსეთის...

„დროების“ ფელტონი, 11 დეკემბ.

თამარ

სხარსული ლეკონა (დასასრული*)

V

ნურ-მდინი ხმა ამოუღებელი შე-პყურებდა თამარს. თამარი კი დგას...

შეცრად ვილასიც ხელი მიიზიდავს მას ნელ-ნელა ნურ-მდინისკენ.

*) ის „დროება“ № 260.

მადნაულობის წარმოება.

თფილისი, 11 დეკემბერს.

რაც დედა-მიწას ზევითა გეჰქეს, იმას აღარ დავსჯერდით; არ ვიმყოფინეთ მშვენიერი ნიადაგი...

ქარგი და პატროსანი! მან გაიკიცხება ამისთვის? პირ-იქით ყველასაგან...

და კიდევ უკეთესი ეს არის, რომ ჩვენი ძებნა მიწაში უნაყოფო...

ამ უკანასკნელ ათი-თხუთმეტის წლის განმავლობაში ამ აღმოჩენებმა...

— მანა წინა-გრძობა გაქვს, რომ ჩემს სიყვარულს სიკვდილი მოსდევს?

— წინა-გრძობის არ მეზინიან, თამარ. მე კმაყოფილი ვარ იმ მშვენიერებით...

— ჩემი გულის წადილი გითხარი; ჩემი საიდუმლო კი სჯობია ისე ჩემს გულში დარჩეს...

— მართალს ამბობ? შენ მშვენიერი ხარ და სხვა რა მენაღვლება! ასე მგონია...

— მართალს ამბობ? შენ მშვენიერი ხარ და სხვა რა მენაღვლება! ასე მგონია...

— ამისრულე განა ჩემს თხოვნას?

მილიონზე ლაპარაკობდა, ყველა მსწრაფლად და თითქმის ხელ-გაუნძრევლად...

და რა გამოვიდა ჯერ-ჯერობით ყველა ამ მიღწევებისა და ფაცულისაგან?

შეადგინა კამპანია, ვინ დაიწყო წარმოება ერთ ერთ ამ მადნაულობისა?

როგორც მუშებმა, როდისაც ისინი ვილატაებისთვის სთხრიდნენ ქვაგუნდას...

იმედი მიეცა. მგონა რომ ერთი სიტყვით შეუძლია დაიხსნას ქვეყანა...

— თქვი რაღა? — ამისრულე განა თხოვნას, რომ კიდევ გითხრა?

— ამისრულე განა თხოვნას, რომ კიდევ გითხრა? ხელმ წიფე, დაბრუნდი შენ...

ამ სიტყვებზე უსიამოვნოდ შექმუნებდა ნურ-მდინმა სახე. თვალები...

— არა! ჩემს დღეში მაგას ვერ ეწამ. ეს ქალაქი ღირსია დაღუპვისა. მართი რამ არის ჩემთვის...

ბია ამ გვარი საქმე და ვერ უსარგებლნი იმ ურცხვ სიმდიდრით, რომელსაც გულ-გაშლილად, უხვად წარმოგვიდგენს ჩვენი მდიდარი ბუნება?

მართა უმთავრესი მიზეზი ამისი, უტყველია, ის არის, რომ ჩვენ ცოდნა და გამოცდილება არა გვაქვს ამ გვარ საქმეებში. არ ვიცით—როგორ დავიწყეთ, როგორ წავიყვანეთ, ვის მივმართეთ, როგორ ეაწარმოეთ და როგორ დავაყენოთ მაგრად.

მეორე, და იქნება პირველზე უფრო მეტად დამაბრკოლებელი მიზეზი, არის ჩვენებური შურიანობა, დავიდარაბისა სიყვარული, ბოროტ-სულობა, რომელიც ახალ ანდაზისებურად ამოქმედებს ზოგიერთ ადამიანს: მეც წაგზი, შენც წაგზი! მართლაც, ზოგიერთებს თითქმის ძარჯვედ და ნამდვილის ვაჭრულის გამოანგარიშებითა და სიფრთხილით დაუწყია საქმე; კამპანია უმოვნია, ფულიც შეუძენია და სწორედ იმ დროს, როდესაც საქმე გათავებული ეგონა და რომელიმე მადნის წარმოებას შესდგომია, ერთი ცენაზოთ, საიდამაც არის, გამომძვრალი ვინმე გაიძვერა კაცი, დაუწყია დავა—იმ მადნოსან ალაგში მეცა მაქვს წილიო, ამტყდარა საზივარი, ან სხვა ვინმე ანუ რამე ამ გვარი დამაბრკოლებელს მიზეზი გამოჩენილა, და ამის წყალობით დაწყობილ-გაჩარხული საქმე დაფუშულა, ხელიდამ წასვლია იმას ვისაც გამოგებული ეგონა.

ეს არის უტყუარი ისტორია თითქმის ყველა მადნეულობის წარმოებისა ჩვენში: ერთი რომ საქმეს დაიწყებს და არიგებს, ორმოცი ხელის შემშლელი, მოდავე და დამაბრკოლებელი ჩნდება და ამ ნაირად ვერც ერთი, ვერაფერ ვერ სარგებლობს, ყველანი პირში ჩალა-გამოსმულნი და ხელ-ცარიელი, ჯიბე-ცარიელი რჩებიან, რადგან ფულიან ხალხს (განსაკუთრებით სამზღვარ-გარეთლებს, რომლებსაგან ყველაზე უფრო ადვილად შეიძლებოდა კამპანიის შედგენა) ამ

თამარი დალონდა და თავის გულში სთქვა:
— მაშ უნდა მოვკლა!
ნურ-მდღინმა გაჯავრებულის ხმით ჰკითხა:
— შენ ჩემი ხარ განა, თამარ?
— თუ მოგწონვარ, შენი ვარ, მართა სიკვდილი გაგვყრის ჩვენ ერთმანერთს.

ბოლონდელი სიტყვები იმ ნაირად სთქვა, რომ ასე გონია საიდუმლოს გამოაშკარება უნდოდა; მაგრამ ნურ-მდღინი ისეთ ალტაცებულ მდგომარეობაში იყო, რომ ვერაფერი ვერ შეამჩნია.
— მოდი, თამარ, დავივიწყეთ ყველაფერი, შენ შენი დარდი და მე ჩემი გაჯავრება. მშვენიერი ხარ... შენმა აბრეშუმის მსგავსმა ნაზმა თამადამა, დამიმონავე... შენმა მშვენიერმა ზარივით ხმამ, შენმა თეთრმა

გვარი სადავიდარაბო და დახლართული საქმეები არ მოსწონთ; ისინი ამ გვარ საქმეში ფულს არ დააბანდავენ, მონაწილეობას არ მიიღებენ.

მართის მხრით, იქნება სასიამოვნოდაც უნდა მიგვაჩნდეს, რომ ამ გვარი საქმეები ჯერ-ჯერობით არ რიგდება ჩვენში: ახლანდელმა ქართველებმა ფულისა, სიმდიდრის მოხმარება არ ვიცით და ამიტომ დეე, მიწაშივე დარჩეს ეს სიმდიდრე; ჩვენი შეილები, უტყველია, ჩვენზე უფრო კარგად აწარმოებენ ამ საქმეს და ჩვენზე უკეთეს მოიხმარებენ, ქვეყნის სასარგებლოდ და საკეთილ-დღეოდ იმ სიმდიდრეს, რომელსაც ისინი შეიძენენ.

მაგრამ, უბედურება ეს არის, ვაითუ პეტრეს მოსვლამდინ, პავლეს ტყავი გააძრეს!—მაი, თუ სანამ ჩვენი შეილები მოჰკიდებდნენ ხელს ამ გვარ საქმეებსა, უცხო ტომის ხალხი შემოგვესიოს და იმათ ჩაიგდონ ხელში ეს ჩვენი ქვეყნის სიმდიდრე!
შეიკრი გვემართებს ამ საგანზე...

ახალი ამბები.

... ..!
* * *

მეორეს, კიდევ უფრო შესაძრწუნებელ ამბავს მუთისისა გავითის „შრომის“ უკანასკნელს ნომერში იწერებინან ახალ-სენაკილამ.

„მართი საროსკობოს მებატრონე ქალი თავის მხლებლებით ჩამოსულა თფილისიდან შოთში ცოცხალის საქონლის საყიდლოდ. იქაურის პრისტაფის შეამდგომლობით უყიდნია ორი ქალი სამას მანეთად. შული მიუთვლია შეამავალ პრისტაფისათვის და, რასაკვირველია, არავითარი წერილობითი პირობა არ შეუდგენიათ, როგორც ამგვარს შემთხვევებში შემოღებულია ხოლმე(?)... მალევე უგრძობდელად მთვრალეები ჩაუბარებიათ მყიდველისათვის და თან გამო-

ფერ ხორცმა დამიმორჩილეს... მიყვარხარ გაგიყვებით, თამარ...

ამ ლაპარაკმა, ნურ-მდღინის მშვენიერმა შეხედულობამ სრულებით დაიმონავე თამარის გული. ნურ-მდღინმა მიიზიდა თავისკენ თამარი, რომელიც ათრთოლდა, ჩავარდა ფიქრებში და თავის გულში იძახდა:
— მაი შენ უბედურო ჩემო თავო, შენც შევიყვარდა!

VI

შაჰის საწოლ ოთახში, რომელიც მოთენილი იყო ძვირფასის მადი ტნის ხალებით, თამარი დგას ნურ-მდღინის საწოლთან.

შერ-მკრთალი თეთრის კაბით და მხრებზე გადაშლილი თმებით უყურებს ნურ-მდღინის მშვიდობიან სახეს, რომელიც ვანათებულია სანთლით. ნურ-მდღინის სძინავს უღარდელის ძილით. თამარი ვერ ბედავს

უყოლებით იმ ქალების კარგი ნაცნობი ერთი კაცი იმ აზრით, რომ სადმე გზაში ეს ქალები წაერთმია მყიდველებისათვის და წინანდელს მებატრონისთვის დაებრუნებია და ამგვარად ფულიც მათ შერჩებოდათ, რადგან წერილობითი პირობა არაფერი ჰქონდათ, და ქალებიც რასაკვირველია, ქალებიც განდობილი იქნებოდნენ. ჩხუბი, რომლის მოწამვეც გახლდით ვაგონში, ამ აზრით იყო მოხერხებული. და წაართვა კიდევ...

„ახალ-სენაკში ყველანი დარჩნენ პოვზილდამ და წაყიდნენ პრისტაფთან საჩივლოდ. მეგრე რა უქნეს ალარა ვიცი. მიცი მხოლოდ, რომ მეორე დღეს ყველანი შოთში დაბრუნდნენ. — პრისტაფი ჩინოვნიკია, პარს როგორ გაიტყვსო, ან ჩვენ ფულს მოგვცემს და ან ქალებს ჩაგვაბარებს ისევე, ამბობდა ის სალახანა დედაკაცი.“

რამდენიმე დღის შემდეგ ეს დედაკაცი ისევ პოვზლში ვნახე, ქალაქს მილიდა. ვკითხე: რა ქენი-მეთქი? — აი იქ პრისტაფს ასე და ასეო! აკი სულ ატკაზი არ გვითხრო, იმ კაცობაზედ ხელ-აღებულმაო! თქვენთვის მე არც ქალები მიყიდინებია, არც არა ვიცი-რაო და გინებით გამოგვისტუმრაო.“

რამდენჯერმე იყო ჩვენს და აქაურს რუსულ ვაწვებშიაც ამგვარი საძაგელი შემთხვევა გამოცხადებული, მაგრამ აქ ადამიანის ვაჭრობაზედ კაცი უურადლებას არ აქცევს.

ჩვენ გვთხოვენ გამოვაცხადოთ, რომ იმერეთის ეპისკოპოსს ბაბრიელს გამოუგზავნია „მარული გალობის აღმადგენელ კამიტეტისთვის“ ეს ექვსი მანეთი იმ მგალობელთ სარჩოდ, რომელიც ამ ქამად მართვენ ქართული გალობის საქმეს. ეს ფული იმერეთის ეპარქიის სამღვდლოებისგან არის შემოწარიული.

სამცხე-საათაბაგოში მცხოვრებთ ქართველებისთვის შესწირა ალექსან-

მოკლას; ის ჩავარდა ფიქრებში და თავის გულის-წადლის ასრულება ძალიან აზინებს.

ბანსაცდელის დრო მოახლოვებულა. ბარშემო სუყველას სძინავს. საცა ცისკარიც გამოჩნდება და გათენდება კიდევ. ძირვანი და მისი ჯარი ელიან მოუთმენლად იმისგან ამბავს. ნურ-მდღინის სიკვდილი მათ გაანთავისუფლებს.

თამარი ფიქრობს და ვერ ბედავს. — აი ჩემი გულის ბატონი... და თან ჩემი მსხვერპლი. დაახ უნდა მოჰკვდეს... საჭიროა.

შეცრად იმან მოჰკრა თვალი სპარსულ ხანჯალს, აილა ხელში კანკალით, გასინჯა... მაგრამ ისევ გადაგდა.

— როგორ? მე უნდა მოვკლა! მკსირცხვილო! სჯობს ვულალატო სამზობლოს!

დრე ღრვიხმა შემდეგ ქართული წიგნები:
„ბაქია ადამიანი“—1 ეგზ., „მგავ-პრაქნი“—1, „პარკმახვისას“—1, „ბატა აწონა“—1, „წყარო“ № 1, 2 და 3, „ქართული ანბანი“—3, „შმაწვილის სარკე“—1 და „სიბრძნე სიცრუის“ წიგნი—1.

„დროების“ კორექსიონები

სამშრზაქანოდამ, 70 დეკემბ. როგორც იქნა ელირსენ სამურზაყანლები დიდი-ხნის თავიანთ გულისწადილის შესრულებას: აგრ თვენახევარი მიდის, რაც სოხუმის მაზრის მიწის თაობაზედ შემდგარი კამისია იმყოფება ამ მხარეში. ძამისის წვერთა ერთის შემოღმერთ, პოლკოვნიკის მედენსკის თავმჯდომარეობით, უკანასკნელად დაიწყეს მიზომვა მიწისა აქაურებისათვის დიდის ხნიდამ შეგებული და დაწერილის შემოღმერებისაგან პლანებით.

მაგრამ ყველას შეუსრულდათ გულის-წადილი, რასაც თითოეული მათგანი მოელოდა, თუ არა? საზოგადოდ არ წაუგიათ, გარდა რომელთამე იმ თავდაზნაურთა, რომელნიც აქამდისინ ჰფლობდნენ ათასობით დესიატინა მიწა-წყალს. აგრეთვე მდბაალი წოდების პირთ ბედი ჯერ არ განხნილა: მათ ჰპირდებიან მიწის მიზომვას, მაგრამ მიეცემათ თუ არა მათ სრულად, ესე იგი—უმალღესად გარდაწყვიტილებისამებრ—თორმეტი დესიატინი ეზო და სახნავე-სათესი—არ ვიციოთ.

თავადებს და აზნაურებს მესამედი ნაწილი მხოლოდ მისცეს სამურზაყანოში თითოეულს ხვედრის ნაწილისაგან, ხოლო სხვა ორი ნაწილი—აბხაზეთში. მართლაც ძალიანი მოგებულნი არიან იგინი: ზოგიერთნი მათგანი ძალიან ცოტა მიწა-წყლიანნი იყენენ, ენლა კი მემამულეებად გახდნენ; ას-ასობით და ათასობით დესიატინი მიწა მიიღო თითოეულმა...

ალეღვებული მივიდა თანჯარასთან; ცა მტრედის-ფრად არის. საცაა ჯარი გაიდვიდებს და თუ კიდევ მოიცადა, აღარ შეიძლება შესრულება... მობაშად მობრუნდა, მოეჩვენა, რომ ვილაც ელაპარაკება.

ნურ-მდღინს კი სძინავს. ძილში წარმოსთქვა თამარის სახელი.

თამარმა დაიხოქა ლოგინის წინ:
— მკ! ნურ-მდღინ, მიყვარხარ, მიყვარხარ!

ამის შემდეგ ხელებზე აკოცა. თავის თავის მსხვერპლად შეწირვა ურჩევნია და თანამომძმების წყველა, ვინემ ამისი მოკვლა.

— ნურ-მდღინი იცოცხლებს! მაგრამ ამისი სიცოცხლით რომ სამზობლო და ხალხი დაიღუპება!— ეს ცეცხლი სწვაეს... იმისი ბედნიერება სამზობლოს და ხალხის უბედურება!

წარმოუდგა თვალ-წინ სულ ყვე-

კამისიამ უკვე დასაშლერა სა-
ოხსინო (საზოგადო) ადგილები. მაგ-
რამ ჯერ დაყოფილი არ არის ეს ად-
გილები. ამ ადგილებში ერთ ნაირად
უნდა ექმნესთ მონაწილეობა რო-
გორც მალღებს, ვერცთვე მდაღებს;
ამიტომ ეს უკანასკნელნი ჯერ კიდევ
მოლოდებამი დაშინენ, რადგანაც
მალღებს, უმისოდაც, ბევრი ჰქონ-
დათ საყანე ადგილები.

აქ მოსამსახურე მღვდლებსაც და
ნამსახურ მღვდლების ქვრივ-ობლებ-
საც, უმალღესის გარდაწყვეტილებით,
მიეცათ თითოეულს — პირველებს —
ოც-და-ათ-ათი ღვთაბრუნა და მეო-
რეთა — თხუთმეტ-თხუთმეტი. ამ გვა-
რი მოწყალეობა უმალღესად მონიჭე-
ბული ცრუთი არ იყოს აუშუაბე-
სებს ყოვლად დაცემულს ნივთიერ
მდგომარეობას აქაურთ სამღვდლოე-
ბისას. მხოლოდ, შეიძლება, კამისია-
ზედ დამოუკიდებელის მიზნისა გამო,
მღვდლებს საზოგადოდ შენგდათ ად-
გილები შორს თავიანთი სამსახურის
ადგილებიდან, 20, 30 და 40 ვერსის
მანძილის სიშორეზედ; მასთან არის
გაუწმენდელი ტყიანი ადგილები, ასე
რომ ჯერ-ჯერობით სარგებლობა
მათგან შეუძლებელია; მაგრამ ნათქვა-
მია: სულ არაობას ცალი ხარი სჯო-
ბიაო; ასე ისინიც კმაყოფილნი უნდა
იქმნენ.

მკვლევებისაც უნდა მიუზომონ —
კიდევ უმალღესად გარდაწყვეტილე-
ბით — თითოეულს 25-35 ღვთაბრუნა.
მსეც ხო, რაღა თქმა უნდა, ღიდი
მოწყალეობა არის აქაური ღარიბი
ეკლესიებისათვის; მაგრამ ჯერ არ
დაუნიშნავსთ მათთვის მიწები. კამი-
სიის თავსმჯდომარემ — შედენსკიმ გა-
მოაცხადა, რომ ეკლესიებს მიეცემათ
ადგილები თავიანთ სამრევლო სო,ო,
მხოლოდ, არ ეიცით, დაახლოებით
მისცემენ მათ დანიშნულს მიწას, თუ
არა; თუ შორს მისცეს, ხო უსარგებ-
ლო იქნება მათთვის; და უფრო
უსარგებლო იქნება, თუ ეკლესიების
ადგილები შეერთებული იქმნენ სა-
სოფლო ადგილებთან.

ლაფერი, რაც ნახა გზაზე და მოესმა,
ის ხეწინის ხმა, რომელიც ეუბნებო-
და:

— ვაღი, თამარ! შანთაისუფლე
შენი სამშობლო! დაგვიხსენ!

აიღო კიდევ ხანჯალი... ბაქრო
სანთელი: არ უნდა დაენახა თავი-
სი მოქმედება. მიუახლოვდა კიდევ
მძინარეს, დაიწყო ტირილი. შურში
სულ კიდევ ის ხმა ჩასჩურჩულებდა:

— ვაღი, განათაისუფლე შენი
სამშობლო! დაგვიხსენ ნურ-მდღინი-
საგან.

მივბარა ჩუმად... მოუძებნა ძარღვი,
დაჰკრა ხანჯალი და ზემოდამაც თეი-
თონ ჩააქირა მაგრად ხელი ამ ხან-
ჯალსა.

სისხლი შეეშაპუნა თამარს ცხვირ-
პირში... დაცა ნურ-მდღინის გულ-
ზე, დაუწყო კოცნა, ტირილი; ნურ-
მდღინი უძრავად წევს
ნურ-მდღინ! ჩემო საყვარელო

რადგან კამისია და ადგილობრივ
მთავრობას ექნება ზედამხედველობა
ადგილების განაწილებაზედ, იმედი
უნდა ექონიოთ, პატრონად და სა-
მართლიანად მოახერხებენ ამ საქმეს
და ძლიერისაგან სუსტი დაჩაგრული
არ იქნება...
აქუქაღი.

ქუთაისის მაზრიდან, 3 დეკემბერს.
ამა მდგომარე სექტემბრის უკანა-
სკნელს რიკებებში სოფელს დინა-
შხოს, ბაღდადის უჩასტის, ერთს
გლესს ცოლი მოეყვანა და ჩვეულო-
ბისა-მებრ ქორწინება გარდაეხადა. და-
ევატიყნა მახლობელი მეზობლები
როგორც აზნაურთაგანი, ვერცთვე
გლესებიც. სხვათა შორის ჰყოლოდა
მოწვეული მშვიდობის მტველები იმა
სოფლისა, ესე იგი ახლად აღმოჩ-
ნებულნი მთავრობისგან ხევის-თაგები.
მხლა მოგახსენებთ — თუ იმათ რო-
გორ დაიცვეს მშვიდობა. მრთს სტუ-
მარს ჩხვიდეს ეცეკვნა და შემდეგ
ისევ თავის ადგილს დამჯდარიყო;
იმ დროს ერთი ხევის-თაგათაგანი აზ.
მ. ბოგ. რიშვილი მისულიყო იმ ჩხე-
იძესთან, მიეტანა ორი ღიდი სტაქანი
საესე ღვინით და ბრძანების ხმით
ეთქვა, რომ მას ის სტაქნები დაეცა-
ლა, მაგრამ ჩხვიდე არ რაცხდა თავს
ვალდებულად მისი ბრძანების აღსრუ-
ლებისა და ამის გამო უარი ეთქვა
ზოგორიშვილისთვის; ამას გული მოს-
ლოდა, აეღო და ჩხვიდისთვის ღვინო
შეეკცია. ამაზე ამტყდარიყო ჩხუბი.
ამ დროს მისულიყო მასთან ამხანაგა
მისი ხევის-თაგა აზ. მ. ლორთქიფანი-
ძე და ეთქვა, ჩხუბს ნუ შერებთ,
ჩვენ ვალი გვაქვს სხვებს უნდა უშ-
ლიდეთ ჩხუბსო. მას, ნაცვლად და-
რიგების მიღებისა, ამოეტაცნა მესამე
ამხანაგისათვის უფერად ხანჯალი, ეკ-
რა მუცელში ლორთქიფანიძისთვის.
ნაწლებები მუცლიდან გადმოეყარა
და საცოდავი იქვე გათავებულყო.

მოკლულს დარჩა საწყალი ახალ-
გაზრდა ქვრივი და რამდონიმე მცო-
რე წლოვანი ობლები, რომელთაც
ნურ-მდღინ! შეიროდა გამწარებული
თამარი.
ბოლოს იმედ-მისხლილი წამოვარდა
ფეხზე, დაიკლიჯა სიმწარით ცხვირ-
პირი, გული... მოასხა მთელ ოთახს
ნაეთი და წაუკიდა ცეცხლი.
ნახევრად-ტიტველი გიჟივით გა-
მოვარდა გარეთ, დაიწყო საშინელის
ხმით კივილი და გაიქცა ქალაქის კა-
რებისაკენ.

IV

ზარბაზნების სროლა მოისმა ბა-
ქოლამ. ცეცხლმა მთელი ჯარი გ-
მოაღვიძა. პარსებმა (ბაქოს მცხოვ-
რებლებმა) გააღეს კარები და გამოს-
წიეს ნურ-მდღინის ბანაკისაკენ.
სპარსელებმა დაუწყეს თავიანთ
სარდალს ძახილი... მიცივდნენ შაჰის
საწოლისკენ და ნახეს ყელ-გამოჭრი-
ლი ნურ-მდღინი იდვა უძრავად სა-
წოლში.

თითქმის არავითარი ცხოვრების სა-
შუალება არა აქვთ.

ამაზედ გამოძიებელს მოუხდენია
განკარგულება, უკითხავს ოთხი თუ
ხუთი მოწმისთვის და შემდეგ მიუ-
წერია ადგილობრივი პოლიციის პრი-
სტაისთვის ბრალდებულის მოყვანა,
მაგრამ, როგორც ამბობენ, მას ჯე-
რაც არ მოუყვანია ეს სისრულეში
და ამის გამო საქმეც ვაჩერებულია.
მკვლელი-კი თურმე არხენად თავის
სახლში ცხოვრობს და მხოლოდ მა-
შინ იმალება, როდესაც შეატყობინე-
ბენ, რომ ამა-და-ამ დღეს პრისტავი
ჰოლის შენ დასაქვრადო!
ფ. ა. ზაღდაღი.

წერილი რედაქტორთან.

ბატონო რედაქტორო!

„დროების“ №258-ში დაბეჭდილია
სურამიდან გამოგზავნილი კორეს-
პონდენცია, რომლის ავტორი, სხვა-
თა შორის, ამბობს სურამის მოსა-
მართლებელსაც, ვითომც ამის ჩაფარი
ხალხს ეუბნებოდეს, რომ მოსამარ-
თლე ჩემი ძმობილიაო, საქმეს რო-
გორც მინდა, ისე გავარჩევინებო,
ფულებს სტყუებდეს გლესთა და სა-
ქმე კი თვის წრეზედ მიდისო. ამის-
თვის ავტორს დამნაშავედ გამოჰყავს
მოსამართლე.

მკითხველნი თვითონ მიხედებიან,
რომ არც ერთი მოსამართლეთაგანი
თავის თავს ნებას არ მისცემს, რომ
თვის ჩაფარი ძმობილად გაიხადოს.
იგივე ავტორი ამტკიცებს ამას გარდა
თავის წერილში, რომ საქმე მაინც
თვის წრეზედ მიდისო; მაშა სადამე
აქ მოსამართლე დამნაშავე არ არის.

და რაც შეეხება იმას, რომ ჩაფა-
რმა სთქვას, — ეს ვისგან რა დასაჯე-
რებელია! ამ დროში, ვგონებ, არა
თუ გლესი, გლესის პატარა ყმაწ-
ვილსაც ვერავინ მოატყუებს.

ამ მოსამართლეს ის ჩაფარი ალა-
რა ჰყავს და ავტორი გვიან შესდგო-
მა ამნაირი საქმის ცნობასა.

შემინებული და გულ-გახეთქილი
ჯარი გაიქცა თავის ქვეყნისკენ. ბა-
მარჯვებული ძირვანი დაბრუნდა
ბაქოში.

ძირვანის ჯარმა ნახა თამარი,
მკვდარივით ეგდო შუა გზაზე. ის
შემინებული წამოვარდა და მიეგება
ძირვანს:

— მადრიელი ხარ ახლა, ძირვან?
ძარგად ავასრულე ჩემი მოვალეო-
ბა?

მთელმა ხალხმა თაყვანი სცა
თამარს.

— მადლობას გიძღვნი! ნურ-
მდღინის ჯარი გაიქცა. სამშობლო
განთავისუფლდა!

— სამშობლო თავისუფალია! მხ-
ლა მე შემიძლია გულ-დამშვიდებით
მოგვედევ...

იგივე ხანჯალი, რომლითაც ნურ-
მდღინს გამოსჭრა ყელი, დაიკრა
გულში და მკვდარი დაეცა ღედა-

ამავე მოსამართლეს დამნაშავედ
ხდის ბ. ავტორი, რომელიც უნდა
კაცს ძეტს ნებას აძლევსო საქმის
დაცვისასაო, და სხვებს კი არაო.

ვგონებ, არც ერთს მოსამართლეს
არა აქვს უფლება, რომ თუ კი უმა-
ლღესის ადგილიდან მიცემული
აქვს მოწმობა საქმის დაცვისა, ნება
არ მისცეს. და თუ უნიჭო იყო ბ.
ძსტი, ეს თუილისის მღვდლის სასა-
მართლოს უნდა გაეგო, როდესაც იგი
ევზამენიას იჭერდა, და იქ სურამის
მოსამართლე რა შუაშია — სხვათ არ
აძლევს ნებას საქმის დაცვისასაო.
მისაც მოწმობა არა აქვთ, უფლებაც
არა აქვთ დაცვისა, რადგანაც ეს
უმალღესის მთავრობის განკარგუ-
ლება არის და არა თვისგან გამო-
გონილი.

რედაქციისაგან

„დროება“-„ივერიის“ რედაქცია
ბოდიშს იხდის თავის წლეგანდელ ხე-
ლის-მომწერლების წინაშე, რომ და-
შირებულნი ალბომის დაწავება და-
სგვიანა. ეს დაგვიანება წოგავრთს
ისეთ მიზეზებისაგან მოხდა, რომ-
ლის შეტყობა მკითხველისათვის ანც
საჭიროა და ანც საინტერესოა.

ახლა საჭიროდ ვნახებთ მხოლოდ
გამოგზავნადო, რომ ჩვენი ალბომი
ამ ჟამად მზადდება ზეტერბურდში და,
ამ ქრისტიშობისთვის დამღვეს თუ
ანა, იანვრის დაძვეს მანც, იმედიან,
მოგვიგა და იმწამსვე ჩვენს წლის
ხელის-მომწერლებს დაუინაგებთ.

სურათები ამ ალბომისათვის
როგორც წინადაც იყო გამოცხადე-
ბული, დახატულია ჩვენის სახელგაზ-
და ნიჭიერ მხატვრის ბ. ალ. ბერი-
ძისგან; ეს სურათები იბეჭდება ლი-
ტოგრაფიულად ზეტერბურდის ერთს
საუკეთესო ლიტოგრაფიაში. ტექსტი
დაწერილია აქ, ჩვენს რედაქციაში და
დაიბეჭდება ზეტერბურდში სამეცნი-
ერო ჯგუფის სტამბაში.

ახლაში მოქცეულ იქნება შემდეგი
სურათები: თამარ ქუფე — ქუფე ირა-

მიწაზე... მამაკედავი იკოცნიდა ხე-
ლებს, რომელზედაც იყო ჯერ კიდევ
თფილი სისხლი იმის საყვარელ ნურ-
მდღინასა...

ბაქოში ჩამოვარდა სრული მშვი-
დობიანობა, შეურყეველი მყუდროე-
ბა. ხალხი ძველებურად სცხოვრობს.
მზის სხივი ჩვილებურივად თამ-
შობს ბაქოს კოშკების სახურავებზე.

თამარას სახელი კი და იმის საქმე
ყველას ახსოვს, მთილამ დაწყებუ-
ბული, სადაც არწივები ბუდობენ და
ზღვის ნაპირადინ — ყველგან და ყვე-
ლასაგან გაიგონებთ სამშობლოს —
განმათავისუფლებელ მშვენიერ თამა-
რის ღიღებდას...

ლ. ა. გვალავი.

კლი II, — შოთა რუსთველი, — ალ. ჭავჭავაძე, — მარი ბროსი, — გელათის მონასტერი, — მცხეთის ტაძარი, — ხაჩურის ეკლესია, — ღარჯობის მონასტერი, — ანის საყდარი, — ტაბაკარი, — იშხანი, — ეოზნი, — ანის წმ. ნინო, — მინუსები ჩვენი ძველი სკულპტურისა, — ხევის მონასტერი, — დარბაზის ხეობა და სხვა.

ტექსტი იქნება მოყვანილი სურათების ახსნა, ბიოგრაფიული და ზოგიერთი კალენდარული ცნობანი, ლექსები (სხვათა შორის თ. ავაკი წერეთლისა — „რუსთველის სურათზე“) და სხვ. და სხვ.

ალბომი, როგორც გამომცემდელი იყო, დაუბრუნებია მხალხდ უბრალო-ბუნებისა წელიწადის-მომწერთა.

ცალკე ქაღალტზე ელირება მანეთად; ქაღალტს გარეშე გამომწერთათვის ექვსი აბანი.

განცხადებანი

საზაფხულთა თეატრში მესოთე აბანქმენტის რიცხვში მოხუბაბათს, 16 დეკემბერს მართული დრამატული დასის არტიტებისაგან წარმოდგენილი იქნება:

დაკარგული უპილი

პომედი 4 მოქმ. და 5 სურათად გადმოკ. თ. ღვით პლექსანდრევილისაგან.

ბილეთები ისყიდება თეატრის კასსაში. დასაწყისი 7 1/2 საათზე.

ახლად გაღებულს სან. კაბარ-ბურლის საძალგო მოღის მაღაზიაში მივიღეთ დიდ ძალი, ქალის ზემოდან ჩასაცმელები, პალტოები, ტალმები, დოლომანები, კერასები, დაბამული პლიუშით მოკერილები, ზამთრის ბეწვის შლიაპები და მუფთები. აგრეთვე ვიდებთ ყველა ნაირს შეკეთას. შევლაფერი უფრო იაფად ისყიდება, ვინმე სხვა თფლისის მაღაზიებში. მაღაზია იმყოფება არწრუნის ზემო გალერეიაში № № 104, 195 და 196.

იმედი გვაქვს, თფლისის საზოგადოებამ მიაქციოს ამას ყურადღება. (3-1)

ღეისტიტელნი სტატსკი სოვეტნიკი ღვით იაკობის-ძე ავლოვი აცხადებს, რომ ამ თვის 6-დამ, მომავალი წლისა, გაისყიდება მის სკოლაში ავჭალის ქუჩაზედ, სახლ. № 59, ახალ-გაზდა დასარგავი ხეები, შარაიზის მამულიდამ, რომელიც იჯარით აქვს მას აღებული ძავეასიაში ძრისტიანობის აღმადგენელ საზოგადოებისაგან. ეს მამული აღრე ჰქონდა იჯარით ილიაშვილის და შემდეგ სულიშის ქალს. სკოლა დიაა დილის 8 საათიდან ნაშუადღევს 2 საათამდე. (3-2)

ისყიდება

25% ნაკლებ მინამ სხვა ალაგას ჩაი, კაკაო, მეკოლადი, ბისკვიტი, მურაბა, ბრინჯი, ჭურჭლები, სტაქნები, ბაკლები, თეფები, ჩაინიკები, სულაქები, ფოდნოსები, პირის-სახანი, კლიტები, სამურველი, ტანისმოსის სკადი, გოვზები, დანები, კალმები, ქაღალდი, კანკერტები, რვეულები, კანკანაშები, თოფები, რველვერები, კანკები, შლაშები, ვანები, ქამრები, საუფურები, კლიანკა, უნაგირები, ლაგები, უთოები, ტახტები, პირისსახცი, ცხვირის-სახცი, ხელქები, ტუალეტის საშანი, დუხები, შარბათი, ციტატმგნეზია, ქინას ღვინო, ზოტ-ვეინი, სერესი, კონიაკი და ათასი სხვ. რამეები, — ინგლისის მაღაზიაში. იქვე ჩაი ვაჭართათვის ნარდათ: ფუთობით 40, 46, 52 და 58 მან. და გირვანქობით: 1 მ., 1 მ. 10 კ., 1 მ. 20 კ., 1 მ. 40 კ., 1 მ. 60 კ., 1 მ. 80., და უბირველი ხარისხისა 2 მ. — წონა უქაღალდოთ.

თოფები 20—60 მან, ჩოკ-ბორ (choke bore) George Dau-ს ფაბრიკადამ—120 მან. რველვერები 4—34 მან. და ბუდდოგისა 11—20 მ. ქალის უნაგირები 65 მან-დამ; შუჭიდის დანები ხანგლებით 3 მან. 50 კან-დამ დუქი, ალბომები ნახევარ ფასად, ფილტრები და სხვ.

ყველაზედ უმრავლესი ამარჩევა თოფებისა და რველვერებისა თფლისში. (100—46)

ჩაინ მცოდნე, ზირმა და მსურველებს უნდა იყიდოს ჩაი, ზირველი მოკრეფილისა ინგლისის მაღაზიაში 1 მან. 20 კაპ. და 2 მან. და შეადაროს ჩაინს 1 60 კაპ. და 3 მან. ყველგან, ქ. თბილისში და გაიგებთ რამდენათ უკეთესი ჩაია ინგლისის მაღაზიაში. ამის გარდა მაღაზია ამღვეს ჩაინს წმინდა წონით უქაღალდოთ და უტყვიოთ. (100—94)

ლონდონის მაღაზია კომერციულს ბანკის ქვეშ დაასრულებს ნამდვილი ჩაინგასასყიდლათ პირველი მოკრეფილისა და საუკეთესო ინგლისური საქონლისა: მანგალითურ: თოფებისა, რველვერებისა, კლიტებისა, ჭურჭლებისა, კანკატებისა, დანებისა, ვოვზებისა, ჩაინიკებისა, შოკოლადისა, კაკაოსი, დუხებისა, საშანი-სა, შხო კებისა, ცხვირ-სახცისა, ქაღალდისა, კანკანაშებისა, კალმებისა, უნაგრებისა, სუგრისისა (კემბიელი კლეშინი ზეთისა) და სხვ. საავტო მანკინტომის მოსასურავეებს გასასყიდლად განუკურების და ბატკურის და კამ. მურაბისა, აგრეთვე ხელქებისა და წინდებისა ნოტინგამიადამ. ნამდვილი ჭაჩანს გაიჭები. (100—46)

ი. მურადოვის წიგნის მაღაზიაში ქუთაისში

მუდამ არის დამზადებული საკმარდ ყოველ გვარი სასწავლო წიგნები, რომელნიც კი მოეთხოვებად სავაყო და საქალგო გიმნაზიებში, სახალხო და სამოქალაქო სკოლებში მოსწავლეთა. არის აგრეთვე დიდ-ძალი სასწავლო და სკოლაში სახმარო წიგნები და მოთხოვნილებისა და გვარად დახაზული რვეულები, ასი—5 მანეთი., მუსიკალური ნოტები, სხვა და სხვა საწერი წიგნები და მასალები უფრო იაფ ფასად, ვიდრე სხვაგან.

ძალაქს გარეშე მცხოვრებთა მოთხოვნილებას მაღაზია დაუყოვნებლივ ასარულებს და გამოგზავნის პირველივე წამომავალი ფომტითა. (50—29)

ინგლისის მაღაზიაში

ამგრებს თმას და ადრინდელ ფერს ამღვეს, ფასი ერთი შუქისა 2 მან., გაცხადით 2 მანეთი და 28 კაპ.

აქვე ისყიდება ქინის ზომდა თმების გასამაგრებლად. ფასი 1 მან. სწოტებში თავის ტკავილის მოსასპობლად, ტუალეტის საშანი, დუხები და სხვ (100—70)

ინგლისის მაღაზიაში ანწრუნის გალერეიაში (Maison de confiance)

შეადრეთ ხეინი ჩაი ჩაინს ყველგან — 1 მ. 10 კაპ. — 1 მ. 40 კაპ. — 1 ,, 20 ,, — 1 ,, 60 კაპ. — 1 ,, 40 ,, — 1 ,, 90 კაპ. — 1 ,, 60 ,, — 2 ,, 20 კაპ. — 1 ,, 80 ,, — 2 ,, 50 კაპ. საუკეთესო 2 მანეთ. — 3 მანეთ. ჩაინს წონა—უქაღალდოთ, სხვაგან კი ქაღალდით. (100—70)

აბონემენტი

ძართული თეატრისა იმართება მარტო ექვსი წარმოდგენისათვის პირველ ინგრაჰდის 1882 წ. ფასი დაკლებულია: ლიტ. და შუალოქ 54 მ.—60 მ. ლოქ. № 1, 2, 19, 20 30 მ.—42 მ. დანარჩენი ლოქები 36 მ.—48 მ. კრესლო 1 რიგისა 15 მ.—18 მ. კრეს. 2 და 3 რიგისა 10 50 —12 მ. მ. კ. სკამი მესამე რიგ. 4 50 — 6 მ. აბონემენტზე ხელის მოწერა შეიძლება 4 ნოემბრამდის. მართული თეატრის გამგენი { გ. აბაშიძე, გ. მესხი.

ისყიდება

15.000 თეფში ინგლისისაგან თო 15 კაპ. 12.000 ბოლოს სტაქსა თითო 25 კაპ. 10.000 ბაკალი და სტაქსა თითო 10 კაპ. 10.000 ფოდნოსი და გასალები თითო 15 კაპ. 10.000 ნეესი, 8 კ. 40-მინ ასი. 10.000 ზეწალი თავის პრიბორით თითო 5 კაპ. 5.000 ბოთლი ზოტვეინისა და ხერესის თითო 1 მან. 2.000 არშინი კლიონკა 60 კაპ. 2 მან. არშინი. 2.000 დიუჟონი ყარანდამი და ყალმის ხელი 8 კ. 50 კაპ. დიუჟ. 2.000 გირვანქა ინდოეთის ბრინჯი 7, 8, 10 კაპ. გირვ. 1.000 გირვ. თვალთ-მაქცი ლე-ზიოშკა 50 კაპ. გირვ. 600 ინგლისის რველვერები 4 მან. 34-მდი. 300 ინგლისის თოფი თითო 20—100 მან. ღრაპი, მაუდი, ტრიკო, ალბომები, საზამთრო პალტოები, ქუდები, შარვლები და ტანისამოსი ნახევარ ფასად. ინგლისის მაღაზიაში. (40—10)

ინგლისის მაღაზიაში ახლად მიღებულია დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე იმდებია: ზანესინა 40 კაპ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაპ.—დამ; პადნოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ. (100—46)

ბამცია

საკვებავ ხორაგულებათა, რომელნიც იყიდებთან თფლისის ბაზრებში, დუქნებში და დატარებით 1 დეკემბრამდამ 1 იანვრამდის. ბამომცხვარი პური: ხორბლის ფტვილის: პირველის ხარისხის — 1 გირ. 5 კ. მეორის ,, — 1 გირ. 3 1/2 მესამის ,, — 1 გირ. 3 კ. იმავე ფტვილ. თორნეში გამომცხვარი: პირველის ხარისხის — 1 გირ. 5 კ. მეორის ,, — 1 გირ. 4 კ. ჯვარის-მამის პური: პირველ ხარის. ლავაში 1 გირ. 6 1/2 მეორის ,, — 1 გირ. 5 კ. მესამის ,, — 1 გირ. 4 1/2 ძროხის ხორცი: პირველის ხარისხის — 1 გირ. 10 კ. მეორის ,, — 1 გირ. 8 კ. სუკი — — — 1 გირ. 15 კ. სხვის ხორცი — 1 გირ. 10 კ. ღორის ხორცი: პირველი ხარისხის — 1 გირ. 12 კ. მეორის ,, — 1 გირ. 11 კ.